

Portret van een beroep

Aan het begin van zijn roman *Portret van een man* (2015) zegt de Deense schrijver Jens Christian Grøndahl: 'Als je boeken beschouwt als vlucht voor de werkelijkheid, maak je een vergissing. Door middel van boeken begrijp je; door middel van hun taal wordt duidelijk wat mogelijk is. Voor mij werden boeken de sluis naar de wereld. Ik moest lezen om te weten hoe ik zou kunnen zijn of wat ik zou kunnen zijn (...).' Lezen om te weten hoe en wat je kunt zijn. Dat geldt ook voor het lezen van dit tijdschrift. Lezen om te weten hoe en wat je als geestelijk verzorger kunt zijn. Voorbeelden en denkbeelden, perspectieven en mogelijkheden, oeroude praktijken en hedendaagse initiatieven: ze passeren allemaal de revue.

Bart Hetebrij beschrijft oude en nieuwe rituelen in de begeleiding van getraumatiseerde militairen en politiemensen. *Marieke Schoenmakers* geeft ons een inkijk in de bijzondere religieuze ervaringen waarover mensen in het ziekenhuis met haar in gesprek gaan. *Judith Overbeek*, *José ter Morsche*, *Marlies Kortenoever* en *Annemieke Eshuis* laten zien dat het zinvol is om onderzoek dichtbij de alledaagse praktijk te doen, in dit geval naar wat zingeving en geestelijke verzorging concreet kunnen betekenen voor mensen met een verstandelijke beperking. Deze drie bijdragen komen voort uit de praktijk zelf.

In relatie tot die praktijk, en vooral gericht op de verbetering van de aandacht voor zingeving en spiritualiteit, geeft *Joep van de Geer* een inkijk in de opzet en resultaten van zijn promotieonderzoek; hij onderzocht de invloed van scholing van artsen en verpleegkundigen in spirituele zorg op de kwaliteit van de zorgverlening in ziekenhuizen. *Anja Visser* en *Annelieke Damen* brengen in kaart wat er de afgelopen jaren aan onderzoek naar geestelijke verzorging is gebeurd; zij constateren een (te) grote diversiteit en pleiten voor een kennis- of onderzoeksagenda die richtinggevend is voor de komende jaren.

In het interview komen *Jeroen Joosten* en *Marije Brüll* aan het woord. Zij ondersteunen vanuit Fibula de Netwerken Palliatieve Zorg bij het ontwikkelen van de geestelijke verzorging in de eerste lijn. Ook zij laten zien wat het portret van het beroep van geestelijk verzorger kan zijn, wat de mogelijkheden en perspectieven zijn, maar ook het afbreukrisico. In het boekessay spreekt *Engelien Hulsman* haar jaloezie uit bij het succes van al die boeken over zingeving. Ze raken aan geestelijke verzorging, maar er is geen of maar af en toe een geestelijk verzorger bij betrokken. Hulsman onderzoekt wat de reden is van dat succes en hoe het zou kunnen komen dat geestelijke verzorging (nog) niet in dat succes deelt.

Dit alles wordt gelardeerd met een prachtige beeldtentoonstelling over de kruisweg van *Aad de Haas*, met de scherpe columns van *Eric Bras* en *Floor van Orsouw*, met een gedicht van *Freda Dröes* en ten slotte met een filmrecensie. Alles bij elkaar: een rijk en ge(s)laagd portret!

Tot slot: in de colofon is zichtbaar dat de samenstelling van de redactie ingrijpend veranderd is. Belangrijk is tevens dat we met ingang van deze jaargang beschikken over een eindredacteur: *Harry Haakman*.

Sjaak Körver, hoofdredacteur
E-mail: tgvhofredacteur@vgvz.nl